

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta/diplomantky: Bc. Gabriela Nožičková

Název práce: Výživové doplňky jako povolený doping

Cíl práce: zjistit, z jakých konkrétních důvodů jsou uživatelé (sportovci) doplňkových prostředků ochotni investovat své finance do nákupu suplementů, a také co je rozhodujícím faktorem při volbě konkrétního druhu, a zda-li mají dostatečnou znalost problematiky v oblasti výživových doplňků.

Jméno oponenta: PhDr. Josef Voráček, Ph.D.

Zaměstnavatel a funkce oponenta (pokud není zaměstnancem UK FTVS):

Celková náročnost práce:

podprůměrná průměrná nadprůměrná (zvýrazněte)

Kritéria hodnocení práce – stupně hodnocení:

výborně - velmi dobře - dobře - nevyhovující (uved'te)

Stupeň splnění cíle práce	Nevyhovující
Logická stavba práce	Dobře
Práce s literaturou – citace, vlastní komentář	Nevyhovující
Adekvátnost použitých metod	Nevyhovující
Hloubka tematické analýzy, vlastní přínos diplomanta/diplomantky	Nevyhovující
Úprava práce: text, grafy, tabulky	Dobře
Pravopis a stylistika	Velmi dobře

Praktická či teoretická využitelnost zpracování:

podprůměrná průměrná nadprůměrná (zvýrazněte)

Hodnocení práce:

- Stupeň splnění cíle práce – Předložená diplomová práce se zabývá poměrně zajímavým a aktuálním tématem v oblasti doplňků stravy a dopingu. Diplomantka zde představuje seznam a popis jednotlivých látek, které obsahují doplňky stravy a základní zakázané prostředky. Dále pak provádí výzkum pomocí dotazníkového šetření ohledně povědomí a využívání těchto látek u sportovců. Při naplňování cílů práce však diplomantka neprokázala odpovídající znalosti a schopnosti zejména v oblasti metodologie sociologických/marketingových výzkumů, při tvorbě dotazníku a celkově i v oblasti marketingu jako takového. Zejména výzkum (dotazníkové šetření) je zde na velmi slabé úrovni, dále je zde i slabé propojení zpracované teorie se zkoumanými skutečnostmi. Nesprávné zpracování teoretické části navíc velmi snižuje, ba dokonce poškozují celkově kvalitu diplomové práce. Všechny tyto aspekty, spolu s dále uvedenými dílčími hodnoceními a připomínkami, mi nedovolují hodnotit stupeň splnění cíle práce jinak, než jako nevyhovující.
- Logická stavba práce – Drobnou rezervu shledávám v umístění metodiky práce, která je před teoretickými východisky, přičemž by často měla v některých postupech vycházet právě ze zpracované teorie. Poměrně výraznější rezervu však vidím ve volbě témat kapitol zejména v teoretické části. Vzhledem k cíli, úkolům práce, výsledkům a zaměření výzkumu bych doporučoval volit témata jako např. spotřebitelské chování, faktory ovlivňující nákupní chování, povědomí spotřebitelů a zákazníků, dosavadní výzkumy spotřebitelského chování sportovců při nákupu produktů, doplňků výživy, apod. Právě volba témat v teoretické části a oblasti

zkoumané v praktické části by se měly projevit v kapitole Diskuze, kde by mělo dojít k viditelnému propojení těchto dvou částí.

- c) Práce s literaturou – Teoretická část obsahuje výčet a popis základních výživových látek a doplňků stravy. Jednotlivými druhy se však zabývá praktická část práce jen v jedné otázce v dotazníku (č. 11), a to jen v základním rozdělení. V tomto ohledu tak postrádám důvod a přínos zpracované teoretické části k samotnému výzkumu. Mnohem větší problém však spatřuji v nevyhovující práci s literaturou. Tato část práce je z velké části citována z jiných zdrojů, na které však v práci není patřičně odkazováno – **viz kontrola plagiátů skrze aplikaci Turnitin, kde celková podobnost s jinými dokumenty dosahuje 31 %**. Při hlubší kontrole se právě jedná o texty v teoretické části. Z uvedených zdrojů v seznamu literatury (48) jich 29 není nijak využito v práci a v seznamu jsou uvedeny navíc. Práce tak využívá celkem 19 zdrojů, což nesplňuje stanovené požadavky na diplomovou práci. Teoretická východiska by měla obsahovat pestrou rešerši odborných zdrojů (alespoň 40, z toho 6 cizojazyčných) a teorie, která je dosud známá v dané zkoumané oblasti, což v tomto případě je spíše povědomí a spotřebitelské chování sportovců v oblasti výživových doplňků a dopingových látek.
- d) Adekvátnost použitých metod – použitá kvantitativní metoda dotazníkového šetření je vhodná a adekvátní vzhledem k cíli a úkolům výzkumu. Její použití je však na nedostačující úrovni. Diplomantka nepostupovala metodicky správně při tvorbě dotazníku, což se jí následně projevilo jak v celkové tak i obsahové validitě. Použitý dotazník je třeba výrazně přepracovat (příklady viz dále připomínky k otázkám v dotazníku), aby přinášel skutečně požadované informace a pokrýval zkoumanou oblast v dostatečném rozsahu. Metodická část postrádá některé podstatné informace – viz dále připomínky, což jen potvrzuje nesprávný postup při tvorbě dotazníku. Provedený způsob analýzy dat zůstává pouze na úrovni relativních četností, s identifikačními údaji respondentů se dále nijak nepracuje (takže jsou zde nadbytečné). Toto vše považuji na úrovni diplomové práce jako nedostačující, zvláště když by v mnoha případech mohlo šetření zjistit zajímavé informace k tématu. Doporučuji velmi výrazně zapracovat na znalostech v oblasti metodologie sociologických/marketingových výzkumů a tvorby dotazníku.
- e) Hloubka tematické analýzy – samotné výsledky výzkumu poskytují jen velmi obecné a velmi povrchní informace o zkoumané problematice. Příčinou je zde nesprávná metodika a postup při tvorbě dotazníku – viz dříve hodnocení u adekvátnosti použitých metod. Taktéž se zde projevuje již zmíněná nedostačující znalost a orientace v sociologickém/marketingovém výzkumu a v marketingu. Získané informace tak mají jen velmi malou vypovídající hodnotu. Diskuze i závěr pak poskytují jen velmi málo relevantních informací ke zkoumanému tématu. K diskuzi a závěru viz dále připomínky.
- f) Úprava práce – práce obsahuje velké množství nedostatků ve zpracování textu – překlepy, chybějící/přebývající slova ve větách, apod. Vše viz dále připomínky.
- g) Pravopis a stylistika – v práci se objevují občasné pravopisné chyby, nesprávná práce s interpunkcí a psaní některých znaků (zejména %, kdy mezi číslem a znakem není mezera pouze tehdy, jedná-li se o přídatné jméno). Diplomantka volí různé stylistické jazyky („my“, „vy“, „já“, někdy neutrální trpný rod), což není vhodné, měla by být v tomto případě jednotná. Taktéž diplomantka občas používá emocionální výrazy a superlativy, zejména u interpretace výsledků, což v akademické práci taktéž není příliš vhodné.

Připomínky:

V kapitole 2.2 jsou dílčí úkoly formulovány jen velmi obecně (úkoly 5. – 8.), popřípadě velmi divně formulovány – nerozumím formulaci úkolu č. 2 a 3, kde dílčí úkol práce je „metodika výzkumu – kvantitativní analýza“, resp. dalším dílčím úkolem je „výzkumný soubor profesionální a amatérští sportovci“. Co je tedy tím úkolem? Dále jsou zde uvedeny „výzkumné otázky“, nicméně se nejedná o otázky, ale o nějaká očekávání, což s výzkumnými otázkami nemá mnoho společného.

Str. 13 – „Zásluhou osobních setkání se také tazatelce dostalo zpětné vazby na některé formulace a možnosti odpovědí, které byly v průběhu dotazování upraveny.“ Tento problém ve správném postupu při tvorbě dotazníku řeší pilotáž, která zde očividně provedena nebyla. Tím byl opomenut jeden ze základních nezbytných kroků při tvorbě dotazníku. Dále se zde uvádí: „Návratnost elektronických dotazníků byla 78%. Znamená to tedy, že 22% dotázaných (383) výzkum nedokončilo.“ Návratnost je u této formy dotazování nepřesný pojem, vzhledem k tomu, že dotazníky nebyly nejspíše rozesílány (což vyplývá z následné formulace, kdy 22 % dotázaných výzkum nedokončilo). Navíc 22 % dotázaných zde asi není 383, jak je v závorce uvedeno, protože to by poté bylo respondentů ve výzkumu 1740, což není. Jedná se zde opět o nepřesné formulace.

V metodice práce zcela chybějí některé zásadní informace, některé nebyly ani zpracovány – operacionalizace, pilotáž, problematika validity dotazníku, způsob analýzy dat.

Str. 14 – překlep, chybějící slovo – „... na jednom a půl list papíru, ...“; „Sestavení samotného tiskopisu uskutečnilo v únoru 2020 ...“

Str. 15 – překlepy – „...nebo která s daným tématem přímo souvisí.“; „...v čem spočívá její význam.“

Kapitola 4.1 je svým obsahem zcela nadbytečná a nikterak nesouvisí s cílem práce. Sice dle nadpisů (Sport, Marketing, Sportovní marketing) jsou tato témata podstatná, obsahové zpracování však již nikoli. Jedná se zde jen o základní definici obecných pojmů a velmi základní informace, což na úrovni diplomové práce nepovažují za přínosné ani adekvátní. Navíc zde není pochopitelná logika, proč je marketing zařazen jako podkapitola sportu.

Str. 19 – nejednotné odsazení prvních řádků odstavců.

Str. 19 – překlep – „Nedodstatek nebo přebytek ...“

Str. 20 – překlep – „...nejsou tuky pro většinu sportovců ...“

Str. 21 – chybějící slova – „Při tvorbě pitného režimu je třeba k typu fyzické zátěže a její intenzitě, množství tréninkových hodin či délce výkonu v případě několikahodinového, klimatickým podmínkám a stravovacím návykům.“

Str. 21 – překlepy – „Jakýkoliv typ fyzické (svalové) práce vedou vždy k tvorbě odpadního tepla.“; „...vody i určité množství mineálů, ...“

Str. 22 – nesprávné odkazy na zdroje

Str. 24 – překlepy – „...menším množstvím čisté neperlivé ...“; „Týká se to především dlouhodobých výkonů, mezi ...“; „...formou sportovního nápoje, ...“; „...v gelové formě . Dominantním zdrojem ...“; „...směsi jednoduchých cukrů ...“; „...i určitý podíl bílkovin ...“

Str. 25 – překlepy – „...ktakže jejich ...“; „Jejich výhodou je, v případě pozvolného rozpouštění v ústech, okamžitě vstřebávání ...“

Str. 26 – překlepy – „...může být jeho podávání ve nadměrných dávkách rizikové.“; „...pro zvláštní výživu ...“

Str. 27 – překlep – „...v obecné rovině tedy platí ...“

Str. 29 – slovo navíc, překlep, chybějící slova – „...patří do i tato aminokyselina do skupiny neesenciálních ...“; „Vzhledem k jeho pozitivnímu ovlivnění činnosti nervové soustavy je možná kombinace tyrosinu se stimulanty po potencování jejich efektu.“

Str. 30 – překlepy – „...metabolismu tuků ...“; „...výkonností a zpomalení regenerací.“; „...dostatek esenciálních aminokyselin ...“; „...především výživou a životním stylem ...“

Str. 31 – překlep – „...dojít k poškození ...“

Str. 32 – nesprávné skloňování – „...a látkami pro sportovce zakázané.“

Str. 32 – překlep – „...internetových obchodech.“

Str. 33 – překlep – „...řadu let velkou částí společenského dění ...“

Str. 34 – překlepy – „Jejich nevhodou ...“; „Kokain také stimuluje ...“; „Aplikace probíhá ...“; „Anabolika jsou též známá ...“; „...odbourává tuk v těle.“

V práci nejsou nijak využity následující zdroje, které jsou uvedené v seznamu použité literatury – jedná se o zdroje č. 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 23, 24, 25, 28, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 39, 42, 44. Seznam literatury obsahuje drobné formální nedostatky ve formátu uvedených zdrojů.

Str. 37 – překlepy – „Věková pyramida Nejpočetnější skupinou, s téměř dvou třetinovým podílem, ...“; „Nejméně početné zastoupení ...“

Otázka č. 6 – „Uvědomujete si důležitost složení stravy na Vaši výkonnost a zdraví?“ Tuto otázku považují za zcela nadbytečnou v průzkumu, protože i z výsledků je patrné, že nepřinesla žádnou zásadní či překvapivou informaci. Lze předpokládat, že nejen sportovci, ale i běžní lidé si uvědomují, že jejich stravování je důležité s ohledem na zdraví a u sportovců i výkonnost. Následující otázka č. 7 již přináší relevantní informace. Škoda, že podnět diplomantky pro budoucí bádání o důvodech zanedbávání správného výživového režimu není řešen již v této diplomové práci, kde se pro to prostor určitě nabízí.

U otázky č. 9 v dotazníku („Jak často je využíváte?“) jsou volené odpovědi nejasné. Co to znamená „pravidelně“? Pravidelně totiž může znamenat 3x týdně, stejně jako 1x ročně, stejně každých 5 let.

Str. 45 – pravopisná chyba – „...s úctíhodnou převahou ...“

U otázky č. 12 (otevřená otázka), str. 46 – 47 je analýza výsledků nedostačující, zejména když sama diplomantka uvádí: „Převážná většina z nich je podobná a opakuje se ...“

Str. 47 – překlepy – „Všechny výše uvedené body jsou vplynuly ...“; „...ale co kdyby se výsledek dostavil..“

Str. 47 – nevhodná formulace – „Výzkum této diplomové práce se přehoupl do fáze ...“

Otázka č. 13 by mohla zjišťovat daleko více informací, přičemž nabízené odpovědi pokrývají jen velmi malou šíři faktorů, které ovlivňují spotřebitele při nákupu. Např. zde chybí značka, doporučení od známých, recenze na internetu, apod. Sice je zde položka „Jiná“, ale respondenti spíše vybírají z nabízených odpovědí. Také by se zde mohla zjišťovat míra důležitosti daných faktorů při výběru pomocí hodnotící škály, apod.

Str. 48 – překlepy – „...avšak ten správný ...“; „...těmto marketingovým trikům podlehle ...“

Otázka č. 14 zjišťuje ovlivnění reklamou naprosto nevhodnou formou – pouze „ano“ a „ne“ odpovědi. Problém s touto otázkou tkví v tom, že lidé neodpovídají upřímně, většinou odpovídají, jak by se chtěli chovat, nikoli jak se chovají. Další možností je, že si ovlivnění reklamou či marketingovou komunikací nepřipouští, nebo si toto ovlivnění ani neuvědomují, protože často reklama působí podvědomě. Ovlivnění reklamou či jinou marketingovou komunikací je třeba zkoumat pečlivěji a jiným způsobem, než jen dichotomickou otázkou „ano/ne“. Podobně je slabé měření u otázek č. 20 a 23 s minimálním přínosem informací.

Str. 49 – překlep – „... vložime do rovnice ...“

Str. 52 – překlep – „V době mobilních telefonů, internetů ...“ – ono existuje více „internetů“?

Str. 52 – nejasná formulace věty – „To je hlavní důvod, z jakého je dalším výsledkem výzkumu na otázku nejčastější místo nákupu suplementů vzešel údaj v internetových obchodech“

Otázka č. 19 – nedostatečné měření znalosti – „Víte, jaký rozdíl je mezi výživovými doplňky a zakázanými látkami?“ – odpovědi pouze „ano/ne“, bez doplňující otázky, bez kontrolní otázky.

Str. 59 – překlepy – „...kteří se účastní vrcholových soutěží. a také ti, kteří ...“

Ověření výzkumné otázky č. 2 – „Očekáváme, že na koncové spotřebitele bude mít vliv reklama či jiná marketingová akce“ – tato otázka zde není příliš zodpovězena. Jediné, o čem zde diplomantka píše je vliv ceny. O ostatních marketingových nástrojích včetně reklamy tu není zmínka. Navíc dle dříve uvedených připomínek to ani použitým dotazníkem relevantně ověřit nešlo.

Str. 60 – překlep – „Jediný pozitivná názor ...“

Kapitola Diskuze má obsahovat polemiku o kvalitě provedeného výzkumu, jeho limitech, možnostech využití, aplikovatelnosti, zobecnitelnosti, validitě, námětech na budoucí výzkumy, možnosti zkreslení, a také polemiku zjištěných informací se zpracovanou teorií. Jedinými informacemi ve zpracované diskuzi jsou možná zkreslení z hlediska pohlaví respondentů a odpovědi na „výzkumné otázky“. Diskuze tak postrádá podstatnou část nezbytného obsahu.

Závěr z velké části obsahuje informace, co v práci bylo uděláno a jak. Nicméně závěr by měl především shrnout zjištěné skutečnosti, což je zde obsaženo pouze v bodech 1) – 4) na str. 62.

Otázky k obhajobě:

1. Na str. 42 diplomantka uvádí: „Pokud opět porovnáme grafy, v tuto chvíli č. 6 a č. 8, zaznamenáme značný rozkol v tom, co si respondenti myslí (vědí) o klíčovém významu doplňků, a jak k této problematice reálně přistupují.“ Na základě čeho je tak tvrzeno? V otázce č. 6, resp. grafu č. 6 je zjišťována informace o důležitosti složení stravy na výkonnost a zdraví, nikoli na klíčový význam doplňků stravy. Podobně je s otázkou č. 6, resp. grafem č. 6 nakládáno i na str. 43 u interpretace otázky č. 9.

Navržený klasifikační stupeň: nevyhovující.

Prohlašuji, že nejsem v rodinném či jiném soukromém vztahu k diplomantovi/diplomantce.

V Praze dne 16.1.2021

.....
PhDr. Josef Voráček, Ph.D.